

RINGKJØBING AARBOG

1955-1956

BOLLERUPS BOGHANDEL · JENS HOLM · RINGKJØBING

RINGKJØBING AARBOG

1955-1956

KEDIGERET AF
HENNING BANGSGAARD

RINGKJØBING
BOLLERUPS BOGHANDEL - JENS HOLM
1956

30. AARGANG

A. RASMUSSENS BOGTRYKKERI
RINGKJØBING

GAMLE GADER OG NYE VEJE

I de saakaldte gode gamle dage hørte det til reglen at næsten alle børn skulle ha næsten alle børnesygdomme lige fra skaalkopper og faaresyge til mæslinger for nedrullede gardiner. Især den sidste kunne være kedsommelig fordi man af hensyn til øjnene ikke maatte ty til bøgerne, men maatte søge at fordrive tiden paa anden maade. Min mor har siddet mange timer ved vore sygesenge og leget en gætteleg hvis mønster var følgende: Gade B, profession B, navn K. Selv børn af idag ville kunne regne ud at det maa være: Bredgade, bager, Klokker. Hvis der skulle være noget ved det, maatte man hitte paa rafinementer, og de bestod i at man enten fandt paa bogstaver der kunne dække flere forskellige, eller ogsaa at man tyede om i de mindre udprægede forretningsgader. Kan De f. ex. gætte følgende fra begyndelsen af aarhundredet:

	Gade	profession	navn
1)	M	U	R
2)	V	V	V
3)	K	R	N

Efter de bedste ugebladsmønstre sættes løsningerne bag i artiklen.

Jeg husker kun eengang min mor maatte gi fortabt, men jeg maa indrømme at jeg i mine bestræbelser for at gøre det svært, maaske var gaet lidt udenfor reglerne. Gade V, profession M, navn F. Det var Vesterstrandgade, Mønster-

kone Frederiksen. Eller ogsaa vidste jeg ikke hvad man skulle kalde en dame der solgte garn og broderimønstre.

Naturligvis er det kun i en lille by man kan lege den slags gættelege, og Ringkøbing var i min barndom en meget lille by. Men netop fordi det var overkommeligt at kende hvert hus og hver familie saa at sige, fylder byen saa meget i ens erindring, paa samme maade som de første feriedage et nyt sted blir ladet med nye indtryk i en grad der faar dem til at svulme som om det drejede sig om uger.

Set under disse særlige synsvinkler og maalt med et barns alen var Ringkøbing en meget stor by. Hvis man har boet sine første aar i Vesterstrandgade og leget sine første uden-dørslege i de to tre gaarde og haver der laa én nærmest, kunne det føles som en udenlandsrejse at komme om i Mellemgade. (Det kan det for resten stadig af en eller anden mærkelig grund. Jeg ved ikke hvad der er med den gade.)

Første gang jeg paa egen haand gik gennem Højskolehjemmets gaard og ud til Reberbanen, var det med et sug i sjælen mere bundløst end det jeg følte da jeg gik i gang med min personlige erobring af London. Har vi ikke alle sammen haft lidt af det samme naar vi var med en skolekammerat hjemme og fik set bagsiden af Nørregade eller Søndergade, for ikke at tale om gaardene mellem Alléen og Østerstrandgade. Tænk at der var mennesker som hver dag gik og saa paa dette her. Som 5—6 aarig var jeg en eftermiddag i højsommeren omme i Østergade og lege med en jævnaldrende dreng som var lillebror til en af vore piger. (Jeg har for nylig faaet opsporet at han hed Valdemar og at han senere er død i Argentina.) Der var en stor gaardsplads og bag ved en have, og i nabogaarde og haver var der ogsaa noget ukendt og fremmedartet der slog mig med undren. Jeg tror ikke jeg var nogen livlig legekammerat, dels maaske paa grund af sommervejret der hørte til den

sjældne slags der gør én ugidelig og drømmende, men dels ogsaa fordi en hjemve efter Vesterstrandgade var ved at modnes i mig. Det forekom mig at der var uoverskueligt langt hjem. Vi slentrede lidt rundt, men den overlegenhed han var i besiddelse af, bevidst eller ubevidst, fordi han kendte hver krog og vinkel i passagerne mellem gaarde og haver, var ikke gunstig for det venskabelige samvær. Gud ved om jeg ikke inderst inde hadede ham lidt for det. Pludselig skete der det at vi ad veje jeg i aarevis ikke har kunnet gøre rede for, kom gennem en plankeværksdør ud i Mellemgade, og i samme nu udløstes en eller anden mekanisme i mig. Nu vil je' hjem, sae jeg og saa løb jeg.

Da jeg var hjemme i Ringkøbing nogle dage i sommer gik jeg en eftermiddag i samme slags døsige vejr som dengang for 50 aar siden, fra Vandtaarnet ad J. P. Nielsens vej, gennem det der nu hedder Gartnerslippen (i min barndom omm' ved gartner Andersens) ud til Østergade. Drevet af en pludselig opstaaet forskertrang gik jeg ligeud og ind i en gaard som vi kaldte Lillelunds gaard, og med den uvindendes mod (det kunne jo ikke gaa værre end galt) fortsatte jeg min vej, selv om den havde et par retvinklede knæk; og uden at være blevet antastet af nogensomhelst, stod jeg med et i Mellemgade, nøjagtig ved den plankeværksdør jeg i sin tid smuttede ud af.

Her gaar man og tror man kender sin by. Samme dags aften gik Louis Rasmussen og jeg en tur vesten om æ by og satte os bl. a. det maal at udforske om man fra Dye-kjærsvvej kunne komme frem til den nye vej der har faaet det gamle navn, Holmene. Det kunne man ikke, saa vi maatte uden om, og naaede til dels ad ureglementerede veje ind i et par baggaarde til Vesterstrandgade. Her startede vi en diskussion om hvor det var lysthuset til Høys gamle have havde ligget. Efter min mening gik det forbi maler

Richs ejendom og helt hen bagved bager Lunds. Fra dette lysthus havde man i sin tid en pragtfuld udsigt over eng og fjord og nogle sommerdage som man synes der ikke mere findes mage til.

Der blir flere og flere steder i ens gamle by man har ondt ved at identificere, og det er vel tidens gang. Og saa maa vi gamle ringkøbingere endda være taknemlige, for trods alt er der fare med lempe med vores fødeby.

I en vis forstand er det jo os bortdragne der ejer byen. Vi har ganske vist ikke noget vi skal ha sagt — saadan rent byraadsmæssigt — men i spørgsmaal hvor praktiske hensyn skal krydse klinge med de æstetiske eller pietetiske, har vi maaske en stemme — i hvert fald hjertets, hvor meget den saa blir hørt.

Dette bidrag til Aarbogen er ment som et forsøg paa at knytte de svundne tider til nutiden, at styrke kontinuiteten, som i Ringkøbing har haft bedre kaar end i de fleste danske købstæder, og paa at skaffe os alle et hjælpemiddel til at holde os ajour med de ændringer der finder sted i de gamle gader og paa de nye veje. Stadsingeniør Lægdsgaard Madsen, der er tilflytter, og som efter alt at dømme vil blive lige saa ringkøbing-begejstret som vi indfødte, har beredvilligt tegnet et til september 1956 ajourført kort som er indklæbet bag i Aarbogen.

Idéen til dette kort over byen af idag fik jeg for nogen tid siden, da Ernst Hansen spurgte mig hvor Mylius Erichsensvej laa, og selv maatte jeg spørge da jeg fik Kronager stukket ud af en yngre ringkøbing.

Dertil kommer at en del af de gamle gader og veje har faaet nye navne, til dels genoplivede gamle stednavne. Det er ikke alene turister der har brug for et kort over Ringkøbing. Og her er det altsaa — med nogle ledsagende ord om lidt af det der er gaaet forud i byens historie.

Af ældre kort over Ringkøbing skal her nævnes følgende tre, der alle er gengivet i det ufuldendte værk: Ringkøbing Købstads Historie.

Fra ca. 1670 efter Resens Atlas
1769 efter Pontoppidans Danske Atlas
1858 efter Trap Danmark 1. udgave

Den gamle bygrænse

Paa kortet bagi er skellet mellem bygrundene og markjorderne angivet ved en stiptet linie. Dette skel falder saa nogenlunde sammen med de gamle tolddiger der i sin tid omgav byen. Naar bønderne ville indenfor toldlinien for at sælge deres frembringelser, maatte de betale en afgift til statskassen kaldet consumtionsafgift eller accisse. Den blev opkrævet ved byportene hvor der var indrettet acciseboder til formaalet. I 1788 blev den ved Østerport ombygget, ved man, og den er antagelig forsvundet da den nye chausse blev lagt for ca. 100 aar siden. Den ved Nørreport eksisterer derimod endnu (i Østergade lige nedendefor den gade der nu hedder Nørreport, tidligere Sygehusgade.) Hvis jeg ikke husker forkert, var det der Lille Petersen boede, ham der solgte aviser paa Banegaarden. For bønderne fra Holmsland var der kun en bom, efter kortet fra 1769 at dømme omtrent der hvor Den gamle Toldbod nu ligger.

Resterne af tolddigerne skal nok stadig kunne findes rundt omkring i baghaver og gaarde. Er der f. ex. ikke et stykke i det nordlige hegn til Kreditforeningens have? Indtil for faa aar siden var der i hvert fald en stump dige mellem gartner Lisagers have i Vestergade og pladsen hvor den ny skole blev bygget. Den vestlige side af Østergade ned mod banegaarden gaar lige i den gamle toldlinie, og

mon ikke der i sagfører Krarups mærkelige haveanlæg skulle findes levn af digerne. De sikreste steder er vel nok digerne omkring Lunden der hørte til Hotel Ringkøbing og saa mellem den gamle kirkegaard og den nyere.

En consumtionsbetjent der skulle opkræve accissen maatte naturligvis ha et øje paa hver finger og være ikke saa lidt af en psykolog. Der fortælles adskillige eksempler paa vellykkede resp. mislykkede forsøg paa at slippe for at betale den pligtige afgift af de indførte levnedsmidler. Hvis følgende to historier, hvis kilde jeg ikke er i stand til at opgi, ikke stammer fra Ringkøbing, skal de nok være fra en anden god jysk by.

En bonde var blevet behørigt undersøgt uden at der var fundet noget afgiftspligtigt hos ham, og idet betjenten vil lade ham passere med et par venlige ord om hans hæderlighed, gir han bonden et gemytlig slag oven i hans højpul-lede hat med det resultat at æggehvide og æggeblomme begynder at sive ned over bondens ansigt. Bedre held havde en stor tyk bondekone der sad ved siden af sin mand paa bukken af deres vogn. Da hun blev spurgt om hun havde nogle flæskevarer el. l., svarede hun med et bredt grin at hun havde ikke andre skinker end dem hun sad paa. At de var store kunne enhver tænke sig til, og alle lo ad hendes selvironi. Men inde under skørterne var der gemt en hel del mere end hendes egne skinker.

De gamle gader

De fundamentale gadenavne er Vestergade — Vesterstrandgade og Østergade — Østerstrandgade, og paa den anden led Nørregade og Søndergade. Disse gader indrammer næsten hele den gamle del af byen, og de gennemskæres af hovedaksen i det meget regelmæssige gadenet — Bred-

gade og Torvet, der til en afveksling ikke har gjort brug af verdenshjørnerne.

Bredgade hed tidligere Storegade, eller Store Adelgade. Der har været nogen vaklen i brugen, og hvornaar Bredgade er slaaet definitivt igennem i daglig tale, tør jeg ikke sige. Første gang optræder det i folketællingslisterne i 1840, men i 1870 har jeg fundet Adelgade, hvad man godt kunne ønske den stadig hed. Det er et navn med købstadspatina i sig. I sin tid gik denne gade vel til Østerport, eller Bypor-ten som den ogsaa kaldtes, men efter at denne var forsvundet, var grænsen lidt flydende, indtil navnet Herning-vejen slog igennem. I folketællingen for 1890 staar Kreditforeningen og professor Melchiorson opført under Bredgade og i 1901 findes præstegaarden under Bredgades Forlængelse.

De ovennævnte gader har i det store og hele heddet det samme saa langt man kan følge deres navne tilbage i tiden, bortset fra at der i visse perioder har været en tendens til at kalde den nordlige del af gaderne (til Bredgade) for nørre, og den sydlige del (strandgaderne) for søndre. I 1850 f. ex. finder man et forvirrende navn som Øster Nørregade for Østergade, og Øster Søndergade for Østerstrandgade, samtidig med at man har Nørregade og Søndergade i deres nuværende betydning.

Men helt forvirrende blir det naar vi kommer til de fire gader som jeg under et vil betegne som *mellemgaderne*. De havde oprindeligt noget sekundært ved sig. De virkede som en slags baggader, og har vel ogsaa været det. Man maa huske at indtil op imod vor tid har ikke saa faa ejendomme været landbrugsejendomme med baade ko- og hestehold og arealer der var en mellemting mellem haver og marker, og under de omstændigheder var det sikkert praktisk at kunne komme »bag ind« til stalde etc.

Benævnelsen af disse mellemgader har været meget vaklende, for ikke at sige forvirrende. Den nuværende *Mellemgade*, der jo er en udpræget baggade til den i sin tid vigtigste forretningsgade, nemlig Østergade, (maaske dog i konkurrence med Bredgade) har det meste af tiden heddet *Øster Meldgade*, og det kan der være en vis mening i, men i 1850 findes baade betegnelsen Øster Meld Nørregade og Øster Nørre Meldgade. Forlængelsen paa den anden side Bredgade hed Øster Meld Strandgade (fra omkr. 1870 kaldet Smedegade.)

Grønnegade, der fik sit nuværende navn omkr. 1870, hed tidligere Vester Meld Strandgade; antagelig samtidig hermed blev Vester Meldgade døbt om til *Nygade*. Sidstnævnte hører ogsaa til smertensbørnene hvad identificering angaar. Jeg har i folketællingerne fundet følgende navne: Mellem Vestergade (1855) og Vester Meld Nørregade og Vester Nørre Meldgade begge i 1845 og 50. Vester Nørregade, baade i 1850 og 1834, maa formentlig være Vestergade, men Nørre Meldgade i 1834 er jeg i tvivl om; det kan baade være Mellemgade og Nygade.

Man spørger jo uvilkaarlig sig selv om disse besværlige navne nogensinde har været brugt i daglig tale. Jeg for mit vedkommende betvivler det. De lugter jo langt væk af skrivebord og gaasefjer og den form for logik og konsekvens der farer i én naar man skal lave officielle indberetninger til strenge foresatte. Noget maatte gaderne jo hedde, naar man tegnede et kort, og i mangel af bedre tyede man til kompassets benævnelser. Mand og mand imellem har man klaret sig med et nik med hovedet og sagt »deromm'« eller »deropp'«. Hvis den anden part har været i tvivl og sagt »hvoromm'«, har man tilføjet lidt utaalmodigt: omm' ved Wolle Ditlevs, eller: jo der du ve' nok, ned' ve æ ny kø'-mand hans kon' si søster. Naa dær, ja ja.

Man har sikkert klaret sig længe med hovednik og nede ved og omme ved. Det er mindre end 50 aar siden Ringkøbing fik indført gadenumre. Før den tid kunne man paa en del huse se matrikulsnummeret malet over dørene, men dem var der mig bekendt ingen der brugte til adressen.

Den mest epokegørende begivenhed i gadernes historie fandt sted for ca. 100 aar siden. Som nævnt havde Østergade og Bredgade fra gammel tid været byens hovedgader, i forlængelse som de laa af hovedvejene der kom ind gennem henholdsvis Nørre- og Østerport. Men da de ny chausseer skulle anlægges, opstod der en heftig diskussion om hvor vidt vejen nordfra skulle føres ind ved Nørreport for enden af Østergade (eller Damstræde som den nordligste ende af Østergade dengang hed,) eller ad Vester Meldgade (Nygade.) Byen delte sig i to partier, og efter lidenskabelig argumentering (som man kan læse om i Ringkøbing Købstads Historie side 37 ff.) endte det med at Vester Meldgade blev foretrukket, og at Østergade efterhaanden sank tilbage i relativ ubemærkethed.

Fra overgangstiden har jeg hørt om et begreb der hed Firkanten. Det var den egentlige bykerne, indrammet af Østergade, Bredgade, Torvet, Nygade og Nørregade. Ungdommens strøgtur var rundt om den firkant, og det var jo adskillige omgange de har maattet kunne naa i løbet af en aften eller en søndag eftermiddag. Jeg har nu aldrig kunnet forstaa at man kunne komme uden om Vesterstrandgade, for det er da efter mine begreber byens vigtigste gade.

Byens vækst

Omkring ved aarhundredskiftet var der meget lidt bebyggelse udenfor den gamle toldlinie. Ældre ringkøbingere har fortalt mig at man i deres barndom havde frit udsyn

fra Reberbanen og helt ud til Skovlyst. (Tidligere landinspektør Kirks ejendom, senere hans svigersøns lærer Nordbek, og nu atter beboet af en landinspektør.)

I 1881 havde byen faaet sin markedsplads — mellem den dengang nye banegaard og nuværende Chr. Hustedvej. Arvingerne efter den nylig afdøde Chr. Husted var gaaet med til at sælge en toft fra. Bebyggelsen paa St. Blichersvej tog først fart i 1897 da Orgelfabriken, Odd Fellow logen m. fl. opførtes. Husene i dette omraade falder i folketællingen 1901 ind under fællesbetegnelsen Markedspladsen. Tidligere faldt næsten al bebyggelse udenfor toldlinien ind under benævnelser som Markjorderne, Bymarken, Østen Byen, og for en del af disse jorder Hedegaardsmark.

Før 1900 laa der vel udenfor de gamle diger kun faa huse, bortset fra de egentlige landbrugsejendomme ud efter Velling til. Der var vest for byen æ Kopperhus, der af gode grunde skulle ligge udenfor byen (det var jo oprindelig ment som epidemisygehus, med særlig henblik paa kolera og kopper.) Og der var Gasværket som blev bygget i 1894, nogle enkelte huse paa Kærlighedsstien og Vellingvej og lidt ude efter Anlægget.

Omkr. 1903 byggede tømrer Kjergaard (far til Anders og Carl K. m. fl.) et hus ude ved det nuværende Enighedsvej. Det blev dengang betegnet som udenfor lov og ret. Grundene i det kvarter ejedes dels af Kjergaard, dels af gamle Chr. Skikkild, og der var i lang tid strid om hvem af de to vejen skulle kaldes op efter. Det blev ingen af dem. Man blev — som navnet antyder — enige om et tredje navn, men med henblik paa det forudgaaende blev vejen i de følgende aar ofte kaldt Klammerivej.

Nu ligger over halvdelen af Ringkøbing udenfor den gamle bygrænse og mange vejnavne vil som sagt være ukendte for gamle ringkøbingere. Bortset fra Grønningen

og et par andre veje vest for byen, er nydannelserne jo næsten udelukkende at finde øst paa, hvor der stadig er gode udvidelsesmuligheder. Alle vejnavne der indeholder et personnavn er fra dette aarhundrede. Det var i begyndelsen mest de tidligere grundejere de blev opkaldt efter — Chr. Husted, Tang, J. P. Nielsen, Bildt, Kirk, Dyekjær, Hoffgaard; senere var det berømtheder med tilknytning til byen man ville hædre, I. C. Christensen, Mylius Erichsen, og for ganske nylig Kaj Munk. St. Blichersvej er en kategori for sig selv, opkaldt efter den i 1884 oprettede Odd Fellow loge, St. Blicher.

Nyere navngivning

Det største chok man har givet os gamle ringkøbingere, fik vi vel da vi engang sidst i tyverne kom hjem og saa at Kærlighedsstien var døbt om til Jernbanevej. Ganske vist kunne den nok stadig bruges til det samme, men alligevel. Nu hedder den som bekendt Nørredige, hvad der er mindre prosaisk end Jernbanevej; til gengæld er den nu i den grad indrettet paa moderne trafik at den ikke mere kan bruges til det samme.

Navnet Nørredige stammer saa vidt jeg ved fra 1943, da første stykke af Vellingvej (i min tid Møllevvej), fra Musæet til lidt før Kongshøj blev kaldt Kongevejen. Den deler sig der i to veje, den ene hedder som hele tiden Vellingvej, den anden Vejskillingen. Det har sikkert været i aarhundreder at de to hovedveje, henholdsvis fra Aarhus og Horsens, og fra Varde, forenede sig her og fulgtes sammen ind til Østerport.

Reberbanens forlængelse ned til Nørredige hedder nu Damstræde, mens vejen vinkelret paa Reberbanen blev døbt om fra Sygehusgade til Nørreport. Damstræde er som tid-

ligere nævnt et gammelt navn, men det brugtes dengang om det nordligste stykke af Østergade, fra Chr. Husteds hjørne og til Nørreport.

Den gennemgang der i sin tid var fra Reberbanen mellem Fattiggaarden og det gamle Amtssygehus hen forbi Epidemisygehuset og i et knæk ned til Kærlighedsstien, findes ikke mere. Efter hvad F. K. Erlang har fortalt mig, var det et stykke af en meget gammel kirkesti ud til Rindum Kirke.

Det vi kaldte æ anlæg, officielt Ringkøbing Lystanlæg, (paabegyndt omkr. 1866) hedder nu Alkjær Lukke, et gammelt stednavn der er genoplivet og for saa vidt berettiget, men jeg har nu aldrig rigtigt kunnet vænne mig til det. Realiteten som navnet dækker, opsøger jeg derimod gerne. Der er nogle gamle partier hvor et og andet stadig lader sig identificere med steder der har mindelser om de store festsøndage og de stille sommernætter med unge par paa bænkene, og der er de senere udvidelser hvor jeg gør nogle som oftest forgæves forsøg paa at finde ud af hvad det var der var her før. Den hvide mur med ørnen sat op til fugleskydning, hvor var det den stod, og brinkerne omkring Lillebæk, hvor er de blevet af? Men pænt er det blevet.

De helt nye navne som Kronager, Hvasshøj, Kongshøj, Mølhøj, og Østertoften er, saa vidt jeg ved, alle gamle stednavne der er gravet frem, og i hvert fald særprægede i en behagelig grad. De meget traditionelle navne, som Godthaabsvej og Fjordallé, har Ringkøbing heldigvis kun faa af. Jeg synes navngivningen i det store og hele er saa sober og særpræget som byen selv, og det er der grund til at være taknemlig for, selv om vi nu og da er blevet chokeret.

Nogle byplansbetragtninger

Bortset fra Fredericia, som jo blev anlagt for ca. 400 aar siden med militære formaal, er der vist ingen by i Danmark der har saa regelmæssigt et gadenet som Ringkøbing, og alt tyder paa at byplanen er saa gammel som byen og at den ikke er udtænkt, men »selvgroet«. Alle der har beskæftiget sig med Ringkøbings topografi, har undret sig over disse rette vinkler og aarsagerne til deres opstaaen. Man har gættet paa genopbygning efter alt ødelæggende brande; men for det første ved man intet om saadanne brande, for det andet viser erfaringerne fra andre byer der er genopstaaet efter omfattende brande, at de gamle snævre gader og uhensigtsmæssige færdselsaarer i reglen blev bevaret, fordi ingen ville afgive en tomme jord til fordel for en bedre byplan, og den gang tvang man ikke folk som man i mellemtiden har lært det — sommetider lidt for godt.

Spørgsmaalene er altsaa hvad der kan ligge bag den selvgroede regelmæssighed. Noget absolut bevisligt kan næppe præsteres — dertil er det historiske materiale for magert, men da jeg ikke har nogen faglig ære at sætte til, har jeg tænkt mig som amatørtopograf at ville vove pelsen og prøve at sandsynliggøre et par muligheder.

Ligesom en perle i en musling efter sigende opstaar omkring et sandskorn der er kommet indenfor skallen, maa der til enhver bydannelselse ha været en eller anden aarsag, et punkt der var vigtigt for samfærdslen, et vadedsted i en aa, et overfartsted ved en fjord eller et bælt, et skæringspunkt mellem to veje, en naturlig havn eller en beskeden mulighed for at lande, et kultsted, en fæstning eller et kloster, og i nyere tid en station paa en jernbane.

I »muslingen« Rindum sogn kan vi daarligt tænke os andre »sandskorn« for den bydannelselse der blev til Ringkø-

bing, end aaens munding. Ganske vist hører Von Aa ikke til dem der kommer langvejs fra med skibe fra Jyllands hjerte, men den har i aarhundreder været en bedre færdsels-aare end de veje der dengang fandtes. Og til den anden side — ud mod fjorden — laa hele verden jo aaben, især i de tider da Ringkøbing Fjord ikke havde saa megen forstoppelse som den siden kom til at lide af. Det var sikkert et godt kontaktsted baade med fiskere og søfarende.

Naar bebyggelsen ikke kom til at ligge omkring selve aamundingen, som det er tilfældet i mange danske byer, skyldes det simpelthen at aabredderne var for bløde. Man skulle endda et godt stykke væk fra aaen for at være nogenlunde sikret mod oversvømmelser. I begyndelsen af 1600 tallet blev store dele af byen to gange sat under vand under voldsomme stormfloder.

Paa et Ringkøbing kort hvor højdekurverne er indtegnet, ser man at næsten intet af det vi i gamle dage kaldte vesten om byen, kommer op over femfods kurven, og man skal et godt stykke op ad Vesterstrandgade, Grønnegade og Smedegade før man møder tifodskurven. Saa sent som i 1911 eller deromkring har jeg set vandet gaa op i Søndergade. Indenfor det gamle byomraade naar man ingen steder ret meget over tyvefodskurven. Det højeste punkt er, som man kan tænke sig, i nærheden af kirken.

I det store og hele ligger byen paa et jævnt terrain uden en eneste stejl bakke der har kunnet gribe ind i vejføringen. Byens oprindelige omraade er en slags halvø, omgivet mod syd af fjorden, mod vest og nord af lave, ret vaade enge og kjær, og der er grund til at tro at de har været endnu vaadere før i tiden. Naar den gamle hovedvej nord fra via Rindum Kirke ikke tog direkte sigte efter Ringkøbing Kirke eller Nørreport, men holdt sig ret østlig, kan det sikkert skyldes at terrainet nord for det nuværende bane-

gaardsomraade har været for blødt. Endnu i det første aarti af dette aarhundrede gik vejen forbi den gamle cikorie-fabrik og over til Bildtsvej, hvorfra den i tidligere tid sigtede efter Nørreport. Den nuværende Holstebrovej er jo kun ca. 100 aar gammel og et relativt moderne vejbygnings-arbejde. En af de givne faktorer er sikkert denne vejføring fra Rindum Kirke, i nogen grad bestemt af jordbundens bæreevne. For at finde nogle af de andre faktorer af betydning for byplanen vil vi se paa forholdene i den anden ende af byen. Antagelig er bebyggelsen begyndt saa nær ved aamundingen som muligt, og det vil sige fra kirken og et stykke ned ad den nuværende Vesterstrandgade, eventuelt lidt ud ad Vester Strandsbjerg. En diagonalvej fra kirken til aamundingen har ikke været mulig. Højdekurven viser at der kun strandlangs findes nogenlunde højtliggende terrain, hvad enten det er en dæmning der er bygget eller opstaaet af sig selv. Paa kortet fra 1769 gaar Holmens gade, eller Holmens stræde som den andetsteds er kaldt, i en bue fra Torvet ud til en lille samling huse. Disse »Holme« har sikkert i forhold til de lave omliggende enge virket som øer, og der er først i vor tid kommet forbindelsesvej til Strandsbjerg. Der synes altsaa fra naturens side at være givet en ret vinkel, nemlig mellem Vesterstrandgade og vejen ud til aamundingen. At der opstaaer parallelgade til Vesterstrandgade synes ogsaa ganske naturligt. Det er et træk man kender fra andre byer, at man søger den nærmeste vej til stranden. Drejer det sig om en naturlig havn eller et bestemt sted der er særlig gunstigt for landing eller for overfart, blir vejføringen ofte stjerneformet i hel eller halv cirkel, alt efter omstændighederne. Ved Ringkøbing Fjord har der før havnen eller den tidligere mole blev bygget, være lige daarligt at lande paa hele strækningen fra bakkerne øst paa og til Vester Strandsbjerg. Man trak sin

baad paa land lige neden for det sted man boede, og det har resulteret i de fire parallelgader ned til fjorden. Det kan i denne forbindelse nævnes at toldboden i 1769 laa for enden af Øster Meld Strandgade (Smedegade) og ca. 100 aar senere for enden af Vesterstrandgade.

Nu vil jeg gætte paa at kirkegaarden, som indtil 1811 laa omkring kirken, enten af den ene eller den anden grund var lavet nogenlunde rektangulær, og at den derved var kommet til at bestemme Vestergades og Vester Meldgades forløb, eller at der i hvert fald havde været et sammenspil mellem de rette vinkler i denne del af byen, eventuelt ogsaa med indflydelse paa Nørregades retning. Det er rigtigt at de gamle købstadskirkegaarde meget ofte er alt andet end rektangulære. De kan f. ex. være spidsvinklede trekanter, hvad nogen vil forklare som følger af en uudrydelig vejføring der har respekteret et gammelt vi, hvis form jo netop var en spidsvinklet trekant. Det har næppe foreligget i Ringkøbing, hvis kirke er relativt ny. Det er Rindum Kirke der eventuelt kan være opført paa et hedensk kultsted. Den højtliggende bakke taler for det. Har man i Ringkøbing haft nogenlunde frit valg, er det vel sandsynligst at kirkegaarden blev lavet firkantet.

Hvor meget man vil lade de fire parallelle strandgader betyde for de rette vinkler i resten af byen er jo en smagsag, og jeg vil ikke hævde at tilfældigheder ikke kan ha spillet ind. Jeg maa ogsaa indrømme at vi ikke kender meget til i hvilken rækkefølge gaderne er opstaaet. Dog vides det at den sydligste ende af strandgaderne, altsaa nærmest fjorden, er ret nye. I 1769 er en del af dem angivet som tofter, hvad der kan sandsynliggøre at »nærmeste vej til fjorden« har virket ret langt op i byen, ogsaa nord for Bredgade.

I mit gætteri er der endnu en faktor jeg vil anføre. De

to hovedveje der fra gammel tid har sigtet efter Ringkøbing — den der kommer nordfra gennem Nørreport, og den der gaar fjordlangs med de forenede Aarhus- og Vardeveje og som gaar ind gennem Østerport — disse to hovedveje gaar indenfor byområdet vinkelret paa hinanden. Det kan være svært at gætte hvad der er aarsag og virkning i den sammenhæng. Vejfarende søgte i reglen til bys enten fordi de havde ærinde der, eller fordi de skulle bede eller skifte heste til deres videre færd. Et af de ældste gæstgiversteder vi ved om, laa der hvor Hotel Hindø ligger nu, paa hjørnet af de to gader som, i forlængelse af hovedvejene nord og øst fra, fra gammel tid var de vigtigste færdselsaarer og forretningsgader. Men som sagt, hvad er aarsag og hvad er virkning?

Byportenes anbringelse kan ha været sekundær — altsaa rettet sig efter de givne gader, eller den kan ha været bestemmende for hvordan gaderne skulle gaa. Hvis de der kom nordfra, var mest interesseret i at komme videre, ville Østergadelinien ha været den rigtige. Hvis ikke, ville en diagonalgade i retning af Torvet og kirken ha været naturligere. Bredgadelinien er lige god for begge formaal. Som sagt, det kan være helt tilfældigt at vi ingen diagonalgader og spidse vinkler har faaet i de gamle bydele, men efter min mening er der nu nogle af de aarsager jeg har peget paa, som kan ha sandsynligheden for sig.

Johannes Smith

Løsningerne paa gættierne side 1:

- 1) Mellemgade, Urmager Reffs.
- 2) Vestergade, Vaskeri, frkn. Valdemar.
- 3) Kærlighedsstien, Redaktor Chr. Nielsen.

I Aarbogens 13., 14., 17., 20., 23., 26. og 29. aargang findes billeder af de gamle gader.

Fra det historiske festspil på torvet. Den søde Ringkjøbing-pige frk. „Før“ og den moderne, motorglade hr. „Nu“ (Lone Mogensen og Poul Petersen) og længst til højre Mylius Erichsen, Ole Kirk og etatsråd Tang i dommertuldmægtig Kjærs, Mads Hindhedes og N. P. Holms skikkelser.

1955

OKTOBER

Lørdag den 1. oktober holdt Ringkjøbing Amts Dagblad 75 års jubilæum. Det var da 75 år siden det første beskedne lille blad på 4 sider så dagens lys. Det tryktes i Kolding, men senere, i 1899 oprettedes der selvstændigt trykkeri i ejendommen Nørregade 4 i Ringkjøbing.

Bladet slog an med det samme, og i de følgende år steg oplagene i hurtigt tempo, indtil det helt sprængte sine rammer, og for at få plads opførtes da i 1913 den smukke ejendom på St. Blichersvej, hvor avisen fremdeles har til huse. Fra den beskedne virksomhed på 4 sider er det i dag det mest udbredte blad i Ringkjøbing amt på op til 16 sider og med et oplag på 13.000 eksemplarer.

Jubilæumsdagen formede sig festligt med sol fra morgenstunden og vajende flag byen over.

Højtideligheden indledtes med kransenedlægning ved stifteren C. Bergs mindesten på Bovbjerg og på og ved tidligere medarbejderen og venners grave og statuer landet over, blandt andre ved I. C. Christensens statue på torvet i Ringkjøbing.

På Ringkjøbing Amts Dagblad holdtes kl. 9 en reception i håndsætteriet, hvor formanden for I/S De Bergske Blade takkede for godt medarbejderskab gennem årene og overrakte 5000 kr. til hjælpe-kassen for bladets tekniske personale.

Tillidsmanden for personalet, maskinsætter Chr. Pedersen, takkede for gaven og afslørede medarbejdernes jubilæumsgave til bladet, et elektrisk ur, op-hængt i håndsætteriet.

Dagen igennem strømmede det ind med telegrammer, blomsterkurve og jubilæumsgaver, og kl. 12 samledes udgiverne og bladets ledere med venner og forrettingsforbindelser til en frokost på Håndværkerfor-eningen, og om aftenen var der middag og fest for bladets medarbejdere.

1. Overass. N. L. Larsen, amtstuen, 25 års jubilæum ved amtstuerne. — 8. Nyt millionbyggeri i Ringkjøbing. Tilladelse til opførelse af blok II på Kronager. Den nye blok skal opføres vinkelret på den første, og det udarbejdede projekt omfatter 24 lejligheder. — 12. Skoleeleverne undervises i færdselslære. — 13. Dyr-læge Boe-Frederiksen vælges til formand for huslejenævnet i stedet for politifuldmægtig Fink, der rejser fra byen. — 14. Politi-fuldmægtig Plange, Sønderborg, bliver politifuldmægtig i Ringkjøbing. Til politimester i Rkbg. i stedet for Asger Seerup, der efter ansøgning har taget sin afsked, er udnævnt politimester i Voer-Nim herreder, Karl Fenger-Eriksen. — 15. Ringkjøbing roklub 10 års jubilæum. Det social-filantropiske byggeri agter at opføre 10 huse på V. Strandsbjerg. Dommerfuldmægtig Krebs Hansen i ligningskommissionen i stedet for slagtermester Bøgebjerg.

der udtræder efter tilladelse. Florasvej får navneforandring til Kaj Munksvej. Der anlægges parkeringsplads i Nørregade overfor amts-arbejdsanvisningskontoret. — 19. Ny oliekatastrofe ved vestkysten. Store mængder olie ved Søndervig og mange nødstedte fugle. — 21. Oliefølsomme ænder skydes i Ringkjøbing fjord. — 22. Frk. Jane Iversen 25 års jubilæum ved Ringkjøbing amtssygehus. — 25. Maleren Peter Holm (Hasselager) holder retrospektiv udstilling på Højskolehjemmet lørdag og søndag. Rkbg. Ungdoms- og Foredragsforening opfører H. C. Branners skuespil »Søskende« som hørespil. — 27. Rekordår for fiskeriet i Hv. Sande. Indtil nu fisket for 7 millioner kr. — 28. 1000 Ringkjøbing børn vaccineret mod polio på 4 dage.

Sølvbryllup: 23. Distriktchef Knud Mikkelsen og hustru, Damstræde.

Bryllup: 8. Frk. Grethe Schytt Larsen (d. af afd. overtrafikass. A. S. Larsen, Rkbg.) og Willy Løwgreen, Kbhvn. — Frk. Birgit Reffs (d. af Olga R., Rkbg.) og rørlægger Alfred Hansen, Fredericia. — 18. Frk. Maja Vesterager (d. af Chr. V., Rkbg.) og lærer A. Aggerholm, Nykøbing M.

Fødselsdage: 5. Overportør ved DSB, Anton Rasmussen, Vellingvej, 60 år. — 6. Tømrer Verner Pedersen, Enighedsvej, 50 år. — 9. Fisker Kr. Vang, Smedegade, 70 år. — 11. Chauffør Har. Pedersen, Østergade, 60 år. — 12. Pens baneform. Laurits Nielsen, Fjordvang, 75 år. — 13. Cigarhandler Sv. Fastrup, Torvet, 50 år. — 14. Fru Elisabeth Jensen, Tværvvej, 60 år. — 22. Købmd. Reffstrup, Østergade, 75 år. — 26. Murer Jens Chr. Hansen, 70 år. — 28. Fru Anna Thygesen, Nørreport, 60 år. — 31. Fhv. opsynsmand N. J. Kirkegaard, Bildtsvej, 80 år.

Døde: 10. Købmand Jens Chr. Pedersen, Herningvej, 41 år. — 25. Skomager Chr. Meistrup, Ved Fjorden, 77 år.

NOVEMBER

I overværelse af amtmænd Sommer-Andersen afleverede politimester Seerup i dag sit embede til sin efterfølger, politimester Fenger-Eriksen, Voer-Nim herreder.

Politimester A. Seerup kom til Ringkjøbing i 1933 og har således tilbragt 22 år af sin embedsmandstid i Ringkjøbing, hvor han har været vellidt på grund af sit venlige og ligefremme væsen.

1. Postmester Martin Mikkelsen, St. Hedinge (tidl. Rkbg.) 40 år i postvæsenets tjeneste. Togfører A. T. Andersen 40 år hos DSB. — 3. Bestyrelsen for Ringkjøbing folkebogsamling forhandler med byrådet om bibliotek i egen bygning. — 4. Ringkjøbing Badmintonklub bliver 10 år og er Vestjyllands største. Den gamle vedbendbevoksede mejeriskorsten faldt i går med et drøn til jorden og skal afløses af en ny. — 10. Distriktsingeniør Blok, vandbygningsvæsenet, Ringkjøbing, formand for kystfredningen i Skagen. — 11. Fru chauffør Sørensen, Bildtsvej, afløser M. Mouridsen som kustode ved Rkbg. museum. — 14. Hos vognmand og avlsbruger Edvard Ebsen, V. Strandgade — byens sidste avlsbruger — har en ko født tre velkøbte og levedygtige kalve. — 17. Sommerhustyverier i Søndervig. Indbrud i bl. a. vinhandler Jacob Skjødsholms sommerhus. — 19. Toldkammerbygningen i ny og moderne skikkelse. Ombygningen kostede 50.000 kr. — 19. Bygmester Chr. August Kjergaard, Cleveland, Ohio, er død, 68 år gammel. K. var søn af afd. tømrermester Andreas Kjergaard. I 1908 udvandrede han til U.S.A., hvor han kom i statens tjeneste som leder af betydelige byggeforetagender. — 22. Bibliotekar, cand. mag. Elisabeth Poulsen fra centralbiblioteket i Esbjerg aflø-

ser Bertel Thornild, der på grund af alder fratræder som bibliotekar ved Ringkjøbing Folkebogsamling. — 24. Konsul Glistrup fratræder som amtsrevisor, hvilket hverv han har bestridt i 17 år. Kabelassistent Børge Hindø vælges til formand for fællesorganisationen i st. for måleraflæser Ejnar Kirk, der ikke ønsker genvalg. — 26. Så er julen der. I går begyndte ophængningen af granguirlander i gaderne i Ringkjøbing.

Guldbryllup: 23. Fiskeeksportør L. C. Sørensen og hustru, Fjordallé. — 24. Fhv. opsynsmand N. J. Kirkegaard og hustru, Bildtsvej.

Sølvbryllup: 4. Elektriker Magnus Nielsen og hustru, P. Pedersen (Stadil) og hustru, Vellingvej. — 5. Arbmd. Th. Nicolajsen og hustru, Nørregade. — 14. Trælastarbejder Jakob Jakobsen og hustru, Herningvej. — 19. Frisørsvend Carl Jeppesen og hustru, Herningvej. — 28. Bogtrykker Vilhelm Saaby Nielsen og hustru, Randers (tidl. Rkbg.). — 30. Tekstilarb. Folmer Laursen og hustru, Herningvej.

Bryllup: 20. Frk. Maren K. Nielsen og mekaniker Anders Jørgensen, Rkbg. Frk. Jytte Knudsen (d. af K. K., V. Strandsbjerg) og cementstøber Carlo Beyer, Samsø. — 26. Frk. Gerda Vejgaard og værkfører Vagn Skaarup, Rkbg.

Fødselsdage: 3. Fru E. Christensen, enke efter drejermester Christensen, 90 år. — 10. Murerm. Carl Johs. Hansen, Dyekjærvej, 50 år. — 13. Bibliotekar Bertel Thornild, Kaj Munksvej, 70 år. Fisker M. Kokholm, V. Strandsbjerg, 70 år. — 14. Fru vognmand Viggo Jensen, Bildtsvej, 60 år. — 15. Amtsforvalter Harald A. Nielsen, 60 år. — 17. Fhv. civildommer J. Borum, Kolding (tidl. Rkbg.) 80 år. — 18. Skrædderm. J. Lund, De gamles Hjem, Ikast (tidl. Rkbg.) 75 år. — 20. Fhv. postmester Sofus Nielsen, Fjerritslev (tidl. overass. i Rkbg.) 70 år. — 21. Fru Mathilde Pultz Hansen, Rkbg. Uldspinderi og Tæppefabrik, 75 år. — 25. Fisker

Anders Chr. Sørensen, Smedegade, 60 år. Fru murerm. M. Madsen, Grønnegade, 70 år.

Døde: 8. Fru Marie Lange, enke efter isenkræmmer Vald. Lange, 81 år. — 20. Gartner Emil Hansen, V. Strandgade, 73 år. — 27. Smed Laurids Chr. Bloch, 75 år.

DECEMBER

I disse dage bliver rutebilejer Møllers rutebåd »Kysten« hugget op i Ringkjøbing, og dermed er en romantisk og fornøjelig tid for bestandigt forbi.

Alle gamle ringkjøbingensere har vel tid efter anden foretaget en tur over fjorden til Nr. Lyngvig i urmager L. C. Andersens sagnomspundne hjuldampere »Prins Hamlet«, som blev meget benyttet under første verdenskrig.

»Prins Hamlet« kom til byen 1910, men var allerede en brugt båd dengang og blev afløst 1921 af en marinebåd fra Hamburg, der blev døbt »Vestjyden«. Finansieringen blev foretaget af en kreds af borgere, som tegnede en kapital på 60.000 kr.

»Vestjyden« kom kun til at sejle få sæsoner. Den blev fortrængt af bilerne og senere solgt til et rederi i Memel med stort tab for aktionærene.

Den sidste båd, »Kysten«, kom til Ringkjøbing i 1943 og sattes ind som daglig rutebåd mellem Ringkjøbing og Hv. Sande og gjorde god fyldest under krigen, hvor biltrafikken på klitten næsten gik i stå.

Men så såre der blev normal trafik igen, svigtede passagererne, og i disse dage er »Kysten«s tid definitivt forbi. Farten har atter engang sejret over romantikken.

2. Socialdemokratisk Forening valgte i aftes overassistent Svend Frandsen til formand i stedet for telegrafmontør L. K. Madsen, der ønskede at fratæde. — 3. Indbyggerantallet i Rkbg. steget med 58. Nu 4700 ringkjøbingensere mod 4642 i 1950. — 4. Med Horsens garden i spidsen indvaderede julenisserne Ringkjøbing medens Sct. Georgsgildet afholdt julemarked på trekanten ved torvet til fordel for juleindsamlingen. — 6. Planer om at give byen et tidssvarende teater ved ombygning af Højskolehjemmet. — 7. Redaktionssekretær Ingemann Petersen valgt til formand for foreningen »Norden« i stedet for provst Christiansen, Tim, der ikke ønskede genvalg. — 10. Ringkjøbing vågnede i morges op til sneprydede gader. — 12. Et gebis indleveret som hittegods på politistationen. Ved den kommende auktion kan det sikkert erhverves billigt. — 24. Trafikvanskeligheder på grund af sne. To tog på Ørnhøj-banen kørt fast i sneen. — 29. Ingen nytårstorsk fra Hv. Sande i år. Dårligt vejr forhindrer fiskerne i at komme på havet. — 31. Ringkjøbing havn er atter isfri. Asger Flint (s. af afd. viceskoleinspektør Flint, Rkbg.) bestået lærereksamen med udmærkelse.

Guldbryllup: 5. Agent Laurits Andersen og hustru, Reberbanen.

Bryllup: 26. Husass. Ingrid H. Steffensen (d. af fhv. kusk Chr. S., Rkbg.) og maskinarb. Jens T. Nielsen, Skive. — Frk. I. Thomsen, Københ. og maler J. Chr. Sørensen (s. af enkefru E. S., Rkbg.). — 29. Børnehavelærerinde frk. Kirsten Viuff, Kolding, og seminarielever Otto Hansen (s. af afd. missionær J. H., Rkbg.). — 31. Frk. Eva Skriver (d. af graver S., Rkbg.) og tandtekniker Ulrik Spelling, Rkbg.

Fødselsdage: 1. Enkefru K. Nielsen, Bildtsvej, 60 år. — 4. Fru Lauridsen, Hoffgaardsvej, 80 år. — 5. Maskinsætter Chr. E. Pedersen, Kongevejen, 65 år. — 14. Fru Jensine Nielsen, Torvet, 70 år. — 20. Martin Poulsen, Bækvej, 60 år. — 22. Muremester Jakob Hansen, Dyekjærsvvej, 75 år. — 23. Fru Anna Lauridsen, Fjordallé, 70 år. — 24. Enkefru Valborg Jensen, Nørredige, 90 år. — 28. Fru Ellen Gade, Ved Fjorden, 75 år. Postmester J. Grauslund, Odense (tidl. Rkbg.) 60 år. — 31. Fru Johanne Jensen, Søndergade, 70 år.

Døde: 14. Førstelærer Leon Sørensen, Ølstrup (født i Rkbg.) 58 år. — 15. Mælkehandler Jens Laurids Jensen, V. Strandgade. — 23. Fru Thora Lauridsen, 49 år.

1956

JANUAR

Januar var præget af kulde, storme og sne. Midt i måneden løb en orkanagtig storm grassat mod kysten. På sit højeste var vindstyrken stundom 11. Ulykker forvoldte den over hele landet, væltede huse og slog folk ihjel. Ringkjøbing slap dog nådigt med nedrevne tagsten og knækkede flagstænger. —

Sneen har pudret byen hvid. Skønt er det en sol- og sneglitrende morgen at cykle ind til byen, når mælkeemandens vognspor er de eneste ar i den nyfaldne sne, og træer og buske har trukket den hvide dyne helt op til hagen.

1. Efter 40 års virke fratræder redaktør Vilhelm Nielsen som leder af Ringkjøbing Amts Dagblad og afløses af redaktør Holger Sørensen, der tidligere har været redaktør af Pressens Radioavis og de senere år har ledet Venstres Landsorganisations Sekretariat. Overassistent L. Rørbæk Sørensen 25 år ved privatbanerne. — 3. Hidtil bedste år for fiskeriet i Hv. Sande. Fisk landet for 8,1 mill. kr. — 6. Radioforhandler Gaardsøe har konstrueret en 1 wattsender, der vækker interesse også i udlandet. — 10. Flere boliger i Rkbg. 18 nye huse med 40 lejligheder bygget i 1955. — 13. Skolelegater: Alfred Sørensens legat tildelt Sonja Thomsen (d. af bilforhdl. R. T.) og Gert Christensen (s. af fru N. C.).

Kontorbestyrer P. J. Petersen og hustrus legat til Solveig Orloff (d. af arbejdsmd. O.) og lærer Flints legat til Inga Nielsen (d. af gdr. N., Ølstrup). — 19. Viceskoleinspektør M. Hagbart har søgt afsked fra 1. april. Han fortsætter dog foreløbig som vikar. — 27. Ringkjøbing bank 9 pct. i udbytte til aktionærerne. — 31. Vandværket udvides for 72.000 kr.

Bryllup: 8. Sygeplejerske frk. Ingeborg Hansen (d. af afd. missionær H., Rkbg.) og bogh. Egon Krogsgaard, Holstebro. — 7. Lærerinde, frk. Aase Rathje, Gentofte, og cand. pharm. Ivan Lundmark Jensen (s. af distriktchef L. J., Rudkøbing, tidl. Rkbg.). — 15. Frk. Rigmor Madsen (d. af M. M., Grønnegade) og orgelbygger Hans Strothmann, Westfalen. — 28. Ekspeditrice, frk. Andrea Petersen (d. af cykleh. M. P., Rkbg.) og skorstensfejer Folmer Carøe Aaestrup, Tandrup. — 29. Frk. Aase Rasmussen, Hee, og Kr. Holm Pedersen (s. af vognmand H. P., Rkbg.).

Fødselsdage: 5. Fru Margrethe Olesen, Fjordvang, 70 år. — 16. Abmd. Jens Christiansen, Grindsted, tidl. Rkbg., 60 år. — 18. Fru Barbara Madsen, Skolevænget, 65 år. — 20. Direktør S. H. Skikkild, Charlottenlund, tidl. Rkbg., 70 år. — 22. Vognmd. Peder Lodberg, Herningvej, 50 år.

Døde: 2. Fhv. fyrbøder Erik Lauridsen, Kongevejen, 98 år. — 17. Fhv. gårdejer Erik Kjærgaard, Rkbg., 80 år. — 18. Husholdningslærerinde, frk. Kirstine Møller, Fjordallé, 52 år. — 24. Fru Laura Kolze, Enighedsvej, 84 år.

FEBRUAR

I denne fule vintertid, hvor folks vand fryser og radiatorer sprænges, og temperaturen går ned på umenneskelige kuldegrader, er der travlhed på Holms-

land. Der sidder smedemester Elias Nielsen sammen med en medhjælper og laver de berømte Holmsland-skøjter (de eneste skøjter der er værd at løbe på). Og det er propt arbejdet Elias Nielsen laver. Håndgjort helt igennem.

Disse ældgamle fiskerskøjter er stadig i høj kurs, og selv om flere og flere (desværre havde jeg nær sagt) går over til forniklede og forchromede jernskøjter, kan Elias Nielsen ikke dække efterspørgslen i denne tid. Og jeg vil holde på, at man ikke er en rigtig Ringkjøbing-dreng, hvis man ikke starter sin skøjtekarriere på ægte Holmsland-skøjter.

6. Stor skøjtesøndag på Rkbg. fjord. — 9. Ringkjøbing Landbobank giver 5 pct. i udbytte. — 11. Vagtmester A. Jensen Outzen, Kolding, udnævnt som arrestforvarer i Rkbg. — 14. Lærer H. Nørgaard, Bøvlingbjerg, Vagn og Vera Hennelund, Blåhøj, og Anna Lise Søe Plougsgaard ansættes ved Rkbg. skolevæsen. — Ringkjøbing torv »pyntes« med en telefonboks på hellen langs torvets sydside. — 16. Bogtrykker Louis Rasmussen tager initiativ til at få skøjtebanerne rensat på fjorden. — 19. Rkbg. har allerede brugt 9000 kr. til snerydning og grusning. — 21. Forslag fra forfatteren Johannes Smith om bevarelse af Tangs lysthus i Grønnegade. — 28. Skoleinspektør J. I. Bøgner udnævnt til stadsskoleinspektør fra 1. marts. — Uldgrosserer N. E. Daverkosen, Brede, direktør på Rkbg. uldspinderi. — Skatterne i Rkbg. stiger med henved 90.000 kr. — Boligtarif indføres ved elektricitetsberegningen i Rkbg. fra 1. april.

Bryllup: 4. Ekspeditrice, frk. Elna Kristiansen (d. af C. Aa. K., Rkbg.) og kontorist Jakob Ekmann, Gentofte. — 12. Frk. Erika

Hoppe, Hamborg, og herreekviperingshdl. Kaj Jespersen, Rkbg. — 25. Frk. Signe Marie Dixen (d. af kørelærer D., Rkbg.) og væver Børge Rud Lauridsen (s. af tekstilarb. F. L., Rkbg.).

Fødselsdage: 1. Enkefru Kirstine Thomsen, Mylius Erichsensvej, 70 år. — 8. Postkontrollør H. Jessen Hansen, 50 år. — 15. Fru Anna Christensen, Fjordvang, 60 år. — 16. Maskinsætter Chr. Olesen, Holstebro (tidl. Rkbg.) 70 år. — 17. Fru Mariane Ebsen, V. Strandgade, 75 år. — 21. Snedker Aksel Jensen, Nørredige, 60 år. — 24. Bogholder Jens Søb, Fjordallé, 70 år. — 28. Tidligere amtmand, kammerherre A. Karberg, 75 år.

Døde: 7. Fhv. fisker Følmer Larsen, Fjordvang, 37 år. — 11. Fru Ida Orloff, Mellemgade, 77 år. — 25. Kordegn C. O. Christensen, 75 år.

MARTS

Kordegn C. O. Christensen er død. Han var en kendt skikkelse i byen. Mange »ringkjøbingdreng« mindes med taknemmelighed det store arbejde C. O. Christensen gjorde netop for byens ungdom, han skånede ikke sig selv, når det gjaldt ungdommens ve og vel. Det var ikke altid, vi som drenge forstod ham, men med årene blev vi klare over, at der bag det lidt brydske væsen var godhed og hjertevarme. C. O. Christensen gjorde aldrig forskel, han var reel og retfærdig. Derfor mindes han med taknemmelighed.

5. Grosserer Carl Jensen, Struer, overtager ledelsen af A/S Ringkjøbing Automobilforretning. — 6. Skoleeleverne Mette Holm (d. af bogh. N. P. H.) og Jørgen Josefsen (s. af gartner A. J.)

Fra de „historiske“ dage i Ringkjøbing. Christoffer af Bayern og dronning Dorothea (dyrlæge Bo Frederiksen og fru Inger Kirk) på torvet omgivet af pager og ternere.

fik i går skolens flidspræmie. — 8. Ringkjøbing Bank har købt konsul Ole Glistrups ejendom med udvidelse for øje. — 13. Ny formand i »Sommerlyst«. Frisørmeester Johansen valgt i stedet for herreekviperingshdl. P. Holm, der ikke ønskede genvalg. — 14. Hans Rütting gæst i Rkbg. Ungdoms- og Foredragsforening. — 15. Rekordproduktion på Rkbg. Isværk. Rejsegilde på isværkets nye lynfrysingsanlæg, der får en kapacitet på 9 tons i døgnet. — 19. Togfører P. Knudsen 40 års jubilæum ved DSB. — Ringkjøbing Valgmenighed tager afsked med sin præst, pastor Poulsen, Rindum, der overtager embede på Helgenæs. — 27. Overlærer R. Ladefoged udnævnt til viceinspektør ved skolen.

Bryllup: 18. Frk. Laura Nielsen, Hv. Sande, og Peder Valdemar Højhus (s. af enkefru H., Rkbg.). — Skærtorsdag: Frk. Aase Isager Rasmussen, Horsens, og bogtrykker Hartvig Bjerre (s. af enkefru E. B., Rkbg.). — Frk. Inger Margrethe Clausen, Ruds-Vedby, og civilingeniør Egon Søndergaard (s. af skotøjshdl. S., Rkbg.). — Langfredag: Frk. Anne M. Ibsen, Lem, og gdr. Carl Madsen, Røgind (s. af M. M., Rkbg.). — 31. Frk. Ellinor Hedén, Sverige, og Elias Hansen, Mølhøj, Rkbg.

Fødselsdage: 2. Fru Gertrud Siig, Ved Fjorden, 70 år. — 5. Frk. Marie Bertelsen, Rkbg., 90 år. — 9. Marskandiser Chr. Flade, 75 år. — 16. Fru Viggo Nielsen, Damstræde, 70 år. — 22. Fhv. vognmand N. N. Møller, Reberbanen, 90 år. — 25. Fru Charlotte Lundsgaard, Smedegade, 70 år.

Døde: 20. Murerm. Jakob Rindom Hansen, 75 år. — 27. Slagtermester Chr. Kjærgaard, 80 år.

APRIL

Efter krigen har Ringkjøbing udvidet sig en del østpå, ud langs fjorden. Hvasshøj er helt bebygget på nær en enkelt grund, og på den ny vej, Baunshøj, skyder det ene hus op efter det andet. Ud langs Kongevejen og ligeledes på Fjordvang er der blevet bygget en del huse. Resultatet er blevet, at skydebanen er klemmt inde i bebygget område. Den lægger beslag på grunde, der er egnet til bebyggelse, og skydningen er til stor gene for de omkringboende.

Ringkjøbing skytteforening har draget konsekvensen af alt dette og har lejet en grund til fremtidig skydebane ude ved »Sorte Bakker«. Der er allerede plantet læhegn, og hvis alt går efter beregning, tages den ny skydebane i brug til næste sommer.

14. Sidste uge af marts og første halvdel af april var præget af strejken. I Ringkjøbing mærkedes især typografstrejken, som lagde sig hindrende i vejen for nyhedstjenesten. — Knud Fritze, s. af jernbanepakmester Fritze, er blevet bygningsingeniør. — 16. Frugtavlser Henning Kjeldsen ansat som plantør og vært i Schuberts plantage. — Kriminaloverbetjent A. Andersen forfremmet til kriminalassistent af 2. grad. — 17. En optælling viser, at der i Ringkjøbing er 130 ubebyggede byggemodne grunde og deraf de 61 til salg. — Legatstiftelsen »Ringkjøbing Friboliger« på Mylius Erichsensvej overtages af kommunen. — 18. Civilingeniør James Appelberg tiltræder 27. juni en stilling ved Electric Co., New York. — 19. Vandbygningsvæsenets sandsuger nr. 4 gik i går i gang med at uddybe sejlrenden ind til Ringkjøbing. — Der er nu

850 elever i Rkbg. kommuneskole. — 20. Telefonmontør Ernst Christensen, Rkbg., udnævnt til distriktsmontør fra 1. juli. — 21. Kubisten Sak Ebbesen, tidl. Rkbg., holder udstilling i Bolle-rups boghandel. — 24. Frk. Nora Silberg går ud af bestyrelsen for Damernes Idrætsklub efter 15 års medlemskab. — Byggeselskabet »Holmene«, der de sidste år har opført nogle smukke private boliger i byen, træder i likvidation.

Bryllup: 27. Frk. Anna Lise Knudsen (datter af formand K. K., V. Strandsbjerg) og kommis Poul Simonsen, Rkbg.

Fødselsdage: 3. Vognmand Chr. Steffensen, Bildtsvej, 70 år. — Kørelærer P. Dixen, 50 år. — 9. Lærer og købmand P. C. A. Overgaard, Søndervig — ven med de fleste ringkøbingensere — 80 år. — 19. Overass., frk. Johanne Thomsen, dommerkontoret, 70 år. — 20. Murerm. Chr. Christensen, I. P. Nielsensvej, 75 år. — 21. Peder Valdemar Larsen, alderdomshjemmet, 70 år. — 24. Gartner Sofus Hvid, Nygade, 50 år. — 30. Fru Marie Kirkegaard, Kongshøjvej, 60 år.

Døde: 13. Fhv. smed F. K. Olsen. — 14. Fru Anna Sofie Lange, 53 år. — 25. Ekstraarbejder ved DSB., Bertel Nørmark, 78 år.

MAJ

Den ny lejrplads ved Ringkøbing fjord er blevet succes, uden tvivl et af de bedste aktiver for turistliv i Rkbg. Den ligger også ualmindelig skønt, lige ned til fjorden, med fjordstien som et bugtet bånd langs stranden og med klitternes grå silhuet som fjerne bjerge i baggrunden. Hybenroserne klatrer op ad

skrænten og danner det første værn mod vestenvinden, mens det brede læbælte, der indrammer pladsen, skyder en grøn ryg ud mod fjorden og giver læ for de mange camping-folk, der sommeren igennem slår telt op på pladsen. For der er mange. Der blev rejst 900 telte i lejren i fjor, og 3000 personer overnattede. Pladsen har i lejrpladsfortegnelsen fået to stjerner.

1. maj har mælkehandler E. Henriksen, I. P. Nielsensvej, været ansat ved Rkbg. mejeri i 25 år, og ligeledes er det 25 år siden, fotograf Botha Jørgensen slog sig ned som kapelmester i byen. — Overassistent frk. Johanne Thomsen sagde i går farvel til dommerkontoret efter 53 års virke under 6 dommere. — Flere 100 patroner fisket op i Rkbg. havn, riffel- og revolverpatroner fra besættelsens tid, kastet i havnen af tyskerne. — 2. Knallertbøller på stationspladsen i Rkbg. og hærværk i ventesalene. — Første sommergæster til Søndervig. — 3. Koncertsanger Peter Sand, Rkbg., holder i aften koncert i Wiesbaden i Tyskland. Festen er arr. af turistchefen for Danmarks kontor i Tyskland og skal medvirke til at gøre Danmark kendt som turistland. — 4. På en Jyllandsrejse får Ringkøbing besøg af 14 norske chefredaktører — et besøg, der senere resulterer i megen presseomtale i Norge. — 5. Social filantropisk byggeri holdt i går licitation over de 10 rækkehuse, der skal bygges på V. Strandsbjerg. De kommer op i en pris af 40.000 kr. pr. stk. — 14. Peter Skarregaard (s. af konsulent S.) bestået afsluttende skovbrugseksamen. — 15. Overass. ved postvæsenet, H. E. Tang-Pedersen, er udnævnt til postmester i Tranebjerg på Samsø fra 1. juni. — Byrådsmedlem Ejner Kirk er ansat som fast måleraflæser. — 16. Pastor Frederiksen, Stadil, valgmenighedspræst i Rkbg. — 17. Stud. tech. Lymong Laurberg (s. af spindem. L., Rkbg.) har fået justitsråd Heibergs studielegat. — 29. Godsekspeditor A. C. Porsager forflyttet til Nyborg fra

1. juni. — Oveass. H. A. Krag, Randers, forfremmet til gods-ekspeditør i Rkbg. — Møllevejs asfaltering tilendebragt. — 30. Stationsforstander Georg Andersen, Rkbg., 50 år ved DSB. — 31. Organist Anne Marie Nielsen ansat som sangpædagog ved Københavns skolevæsen. — Ringkjøbing Boligforening holder rejsegilde på blok II af den store ejendom »Kronager« på den gamle sportsplads ved Herningvej.

Guldbryllup: 30. Købmand A. Jespersen og hustru, Herningvej.
Sølvbryllup: 7. Postmester Martin Nielsen og hustru, Knebel (tidl. Rkbg.). — 24. Redaktør Robert Jensen og hustru, Bredgade.

Bryllup: 9. Frk. Elna Svendsen, Thorsted, og elektriker Wilfred Pedersen, Rkbg. (s. af J. P. P., Vellingvej, Rkbg.). — 12. Frk. Gudrun Ebbesen (d. af fru Nora E., Rindum) og købmand Morten Juelsgaard Madsen (søn af købmand Aage M., Rkbg.). — 1. pinsedag: Frk. Inger Nissen (d. af bankdirektør N., Rkbg.) og ekspedient Bent Kjærgaard (s. af slagterm. Harald K., Rkbg.). Decinatør frk. Selma Knudsen, Rkbg. og typograf Kurt Grimstrup (s. af pakmester Chr. G., Rkbg.). — 30. Frk. Gunver Laurberg (d. af fru L., Rkbg.) og Torben Overgaard, Nakskov.

Fødselsdage: 2. Ane Marie Pedersen, Tværvej, 70 år. — Jens Chr. Nørgaard, Enighedsvej, 70 år. — 3. Fiskehandler Ejner Jepsen, Kaj Munksvej, 50 år. — 6. Laurids Kjær, I. P. Nielsensvej, 60 år. — 7. Bestyrerinde fru M. Christensen, missionshuset, 60 år. — 8. Overpostbud Jacob Jensen, Tværvej, 60 år. — Kontroltelefonistinde frk. Karen Bojsen, Kronager, 60 år. — 16. Fhv. opsynsmand Carl Thuesen, Grønnegade, 75 år. — 18. Bogtrykker Louis Rasmussen, 65 år. — 28. Fru Inger Pedersen, Ø. Strandgade, 65 år. — 30. Fru Andrea Andersen, alderdomshjemmet, 80 år. — 31. Fru Bertine Andersen (Trasbjerg), V. Strandsbjerg, 70 år.

Døde: 7. Kreditforeningsfuldmægtig Gade Kjærgaard, 60 år. — 11. Fru Dagmar Christensen, Herningvej, 60 år. — 16. Frk. Ellen Baden.

JUNI

Det er med en blanding af vemod og fryd man hilser pausernes bortfalden efter Ringkjøbing biograf-teaters modernisering og udvidelse. De unge elskende kan nu sidde i fred på bageste række uden at blive forstyrret af de to irriterende pauser under forestillingen. De fandt som regel sted, når handlingen var mest spændende. Alligevel var der en vis hygge over disse pauser, der gav de meget cigarethungrende anledning til en smøg og venner og bekendte lejlighed til at hilse på hinanden.

Biografen var lukket i fire uger og åbnede med Walt Disneys cinemascope-film »Lady og vagabonden«.

Det var en ny biograf, så godt som. Lyse farver og teaktræ, ingen sidebænke, logerne forsvundet, og operatørrummet lagt helt bagud, så der er blevet plads til tre rækker stole mere i salen.

1. Ringkjøbing isværk åbner ny afdeling. Forkølerum og lagerum samt den ny reolfryser i brug i dag. — 6. Cirkus Belli aflyser forestilling på den ny cirkusplads ved fjorden på grund af blæst. Umuligt at rejse telt. — 9. Rkbg. skole på udflugt. De store til Jellinge, de små til Holstebro. Købmand Lundmark Jensens hus på Herningvej købt af justitsministeriet for 60.000 kr. til

politimesterbolig. — 11. Engene ved Vonåen i Rkbg. afvandes. »Æ frødam«s tid er da for stedse forbi. — Landets ældste soldat, oversergent Laurits Nielsen, bor i Rindum, 99 år gammel. — 16. Internationale folkedansere på torvet i Rkbg. De spanske senioritas vakte stor begejstring med deres temperamentsfulde danse. — 19. Skotøjshdl. Johs. Nygaard, Rkbg. har købt ejendommen Bredgade 12 (P. Hansens læderhandel), hvor han har forretning. Prisen er ca. 100.000 kr. — 20. Den 87-årige Jakob Chr. Jakobsen, »kartoffelkongen«, der stammer fra Rindum, hjemme på besøg fra USA. Han købte i sin tid for 1 mill. dollars kartofler og solgte dem for det dobbelte i Amerika. — Blandt årets studenter fra Vestjysk Gymnasium i Tarm var: Per Næss-Schmidt (læge, Rkbg.), Ib Helstrup Jensen (overbanemester, Rkbg.), Johan Henning W. Jensen (amtstuefuldm., Rkbg.) og Inger Dalsgaard Madson (værkfører, Rkbg.).

Bryllup: 16. Frk. Else Pedersen, Viborg, og Torben Lundmark Jensen (s. af distriktschef L. J., Rudkøbing, tidl. Rkbg.).

Fødselsdage: 9. Syerske, fru Julie Rasmussen, Reberbanen, 70 år. — 20. Distriktsingeniør i VBV, overklitfoged L. M. Blok, 65 år. — 23. Fru Elisabeth Skov-Jensen, København, tidl. Rkbg., 80 år. — 24. Fru Mette P. Stærk, V. Strandbjerg, 70 år. — 25. Vognmand N. P. Andersen, Grønnegade, 60 år. — 26. Cyklehandler Otto Jacobsen, Bredgade, 65 år. — 29. Ingvard Pedersen, Enghavevej, 60 år. — Fru skomager H. Nielsen, Fjordallé, 65 år.

Døde: 1. Fru Maren Kirkegaard, Bildtsvej, 73 år. — 8. Fru Sidsel Marie Thomsen, Dyekjærsvej, 82 år. — 14. Tidl. kirkebetjent, murer Ingvard Andersen, 71 år.

JULI

Jubilæumsdyrskue, 10.000 mennesker, historisk optog, festspil, solskin og flag. Det var en stor og festlig dag for Ringkjøbing. Fortid og nutid mødtes i et hav af tilskuere. Etatsråd Tang og Ole Kirk hilste med fejende hattesving den gemene hob, der fylkedes langs ruten, hvor det historiske optog skred frem. Rantzaus krigskarle og langhårede, skæggede bønder, studeprang, dronning og terner, Christoffer af Bayern, Mylius Erichsen, alle de gamle og berømte historiske personer invaderede Ringkjøbing og lod for en stund tiden hastigt glide bagud og manifesterede sig i levende kød og blod.

Festspil på torvet. Tribune foran rådhuset. Tusinder af mennesker. Flag. Mest lykke gjorde nok den arme kringlevrider, der bagte for små brød. Som straf blev han kastet i bybrønden.

Denne strålende dag endte i nutiden, som det sig hør og bør, med et festligt asfaltbal, hvor hele torvet var dansegulv.

2. juli fyldte skomagermester P. Bangsgaard 80 år. Stadig rask og levende interesseret passer han sit værksted og færdes i byen og omegnen til glæde for sine mange venner blandt både mennesker og dyr. I flere bøger og utallige artikler i blade og tidsskrifter har han fortalt om sine iagttagelser i naturen, og i bogen »Kaj Munk og Kronhjorten« om sit samvær med præsten — alt til glæde for en mængde mennesker landet over. (J. H.). — 4. Tvil-

lingsøstrene Kirsten og Bodil Risdal (d. af kreditf. fuldm. R.) består afsluttende eksamen som cand. mag.'er i fransk og gymnastik. — 6. Amtsforsvalter H. A. Nielsen forflyttet til Sønderborg. — Isværkets udvidelse har kostet 380.000 kr. — 7. Ingen sejlads på Rkbg. havn i år, fragten er for dyr. — 9. Første fjernsynsudsendelse fra Rkbg. Uddrag af festspillet på dyrskuedagen. — 11. 200 mennesker overnattede sidste nat på lejrpladsen i 60 telte. Pladsen måtte udvides til træningsbanen. — 17. I sidste kvartal 25 indbyggere færre i Rkbg. Pr. 1. juli var der 4721, pr. 1. april 4746. — 20. Biluheld på hjørnet af Kongshøjvej og Kongevejen, 9 mennesker kvæstet. — 21. Ny bilulykke ved Rkbg. To unge mennesker livsfarligt kvæstet. — 30. 40 glade Ringkjøbing-spejdere vender hjem fra en dejlig 9 dages tur til Norge — som så mange gange før under Anders Grimstrups ledelse. — 31. Murene og taget i Tangs 200 år gamle lysthus istandsat.

Sølvbryllup: 5. Forretningsfører for Vestjydsk Eksportforening P. Ledgaard og hustru, Fjordallé.

Bryllup: 7. Lærerinde Frk. Berglioth Elka, Drøbæk, og amtsfuldmægtig A. P. Sørensen, Rkbg. — 11. Cand. mag. Bodil Risdal (d. af fuldm. K. R., Rkbg.) og stud. theol. Bent Raffensøe Møller, Sønderjylland. — 29. Frk. Ruth Løager Thomsen (d. af chauffør P. T., Rkbg.) og oversergent Svend Skytte Nielsen, Horsens.

Fødselsdage: 2. Skomagerm. P. Bangsgaard, Nørregade, 80 år. — 4. Husejer Notkjær Valdemar, Nørregade, 85 år. — 8. Fru Kirstine Jensen, Nørredige, 65 år. — 9. Isenkræmmer H. Berg Pedersen, Bredgade, 50 år. — 18. Fru Ane Konradsen, jernbanerestauranten, 60 år. — 24. Fru Jensine Christensen, Ø. Strandgade, 75 år. — 25. Fisker Jens Mose Jensen, Ø. Strandgade, 50 år. — 27. Peder Thygesen, Nørreport, 65 år. — Frk. Constance

Frølund, København, tidl. Rkbg., 70 år. — Karetmager Karl Aa. Christiansen, Kirksvej, 60 år.

Døde: 30. Fru Martha Thøgersen, Mellemgade, 59 år.

AUGUST

Den 12. august døde en af Ringkjøbings gode sønner, lægemissionær, dr. Anton Ellerbæk, 84 år gammel. Dr. Ellerbæk, der var søn af en af byens store mænd, karetmager Ellerbæk, blev efter at have taget medicinsk embedseksamen i 1902 udsendt som lægemissionær til Manchuriet, hvor han virkede til 1912. Han blev da udnævnt til professor ved det store skotske missionshospital og lægeskolen i Mukden, hvor han udførte et stort og meget betydeligt arbejde ved uddannelse af unge læger. I 1940 tvang en øjensygdom ham til at rejse hjem, og han tilbragte sine sidste år i Gentofte. — Et forslag om at rejse Ellerbæk et synligt minde i Ringkjøbing har vundet god tilslutning.

Den 30. august er det 25 år siden, udløbet ved Hv. Sande blev åbnet.

For 30 år siden var der øde der, kun de hvide sande. 5 år senere lå der fem små træhuse og et vodbinderi. I dag er det en driftig by, der vokser år for år, og hvis fremtid tegner sig som en stejlt stigende kurve.

Jubilæet blev fejret ved en festlighed på sømands-

hjemmet, hvor 300 mennesker i sang og tale tolkede deres kærlighed til og tro på den unge fiskerby.

17. Fhv. sygehusportør (tidl. formand for Rkbg. sygekasse) Viggo Nielsen har fået fortjenstmedaljen i sølv. — 24. Ekspeditionssekretær J. V. M. Olesen, Ålborg, udnævnt til amtsforvalter i Rkbg. fra 1. september. — 28. Trafikkontrollør N. H. Nielsen udnævnt til stationsforstander i Løgstør. — 30. Ensrettet færdsel i Torvegade og V. Strandgade.

Sølvbryllup: 16. Viceskoleinspektør R. Ladefoged og hustru.

Bryllup: 4. Ekspeditrice, frk. Birthe Steffensen (d. af fhv. vognmandskusk Chr. S., Rkbg.) og bagersvend Carl J. Jørgensen, Åbenrå. — Frk. Lis Uth Jensen, Grenå, og Carlo Høgsberg (s. af afd. maskinsmed H., Rkbg.). — 5. Frk. Britta Davidsen, Allingåbro, og smedsvend Karlo Andersen (s. af chauffør Chr. A., Rkbg.). — 8. Frk. Else Oltmann og Aksel Andersen, begge Rkbg. — 9. Frk. Lis Holm (d. af banenæstfmd. H., Rkbg.) og murer H. Madsen, Skjern. — 11. Frk. Ellen Andersen, Nr. Lynøvig, og snedker Svend Lysgaard (s. af enkefru L., Rkbg.).

Fødselsdage: 2. Træhandler P. Jensen, Vestergade, 85 år. — 8. Bagerm. Jens Viftrup Pedersen, Kongevejen, 50 år. — 10. Alfred Jensen, Fjordvang, 50 år. — 12. Anders Mariendahl, alderdomshjemmet, 85 år. — Pakmester C. H. Fritze, Østergade, 65 år. — 20. Malermester Charles Poulsen, Erikshus, 70 år. — 21. Distriktsmontør J. Bagger, 70 år. — Fru kordegn Nørgaard, 60 år. — 25. Jens Chr. Jensen, torvet, 75 år. — 27. Revisor S. Drest, Skolevænget, 60 år.

Døde: 8. Fru overportør Astrid Simonsen, Nørredige, 68 år. — 11. Fhv. landmand Niels Bøndergaard, Østergade, 79 år. — Oversergent L. Nielsen, Rindum, 98 år. — 22. Arbejdsmd. Chr. Korsgaard, Skelskør, tidl. Rkbg., 40 år. — 24. Fru Emma Paaske,

Sorø, tidl. Rkbg., 80 år. — 26. Dommer J. Borum, Kolding, tidl. Rkbg., 80 år. — 27. Fhv. lærerinde, frk. Maren Jørgensen, Grønne-gade. — 28. Syerske, frk. Birgitte K. Berthelsen, Herningvej, 64 år. — 30. Fru Charlotte Helene Kirk, V. Strandgade, 75 år.

SEPTEMBER

Den 8. september dør konsul Ole Glistrup 82 år gammel, og med ham forsvinder endnu en af de gode borgere, der prægede byen i århundredets første halvdel. En mængde både faglige og kommunale tillidshverv fik Ole Glistrup gennem årene overdraget af sine bysbørn, der kendte hans dygtighed, flid og retsind, og også i videre kredse, som amtsrevisor, medlem af provinshandelskammeret m. m., blev hans evner taget i brug. Ole Glistrup var byens sidste konsul. —

»Hans minde vil leve videre,« sagde museumsforstander, lrs. Dalgaard-Knudsen, da han den 13. september lagde mindekransen på den 100 årige Mathias Klokkers grav på Ringkjøbing kirkegård. »Mathias Klokker var med til at gøre det klart, at vi alle er led i en kæde.«

Ringkjøbing museum står som et vidnesbyrd om Mathias Klokkers omsorg for de led i kæden, han selv var samlerled af. Han rejste rundt og købte op, hvad ellers var gået tabt. Han forstod, at skulle efter-

tiden have noget kendskab til Ringkjøbingegnens gamle skikke og brugsgenstande og derigennem dens historie, måtte der handles hurtigt. Og han handlede. Ved utrættelig flid, ildhu og samlermani var han foregangsmanden i det arbejde, der blev grundlaget for Ringkjøbing museum.

5. Fru Maria Næss-Schmidt har været formand for Ringkjøbingegnens Røde Kors i 30 år. — 10. Pastor Flintholm Fink sognepræst i Rindum. — 21 sejl sportsselever i Rkbg. roklub. Øvelsesbåden på fjorden tre gange om ugen. — 11. Rkbg. byråd godkender planer til opførelsen af et nyt missionshotel på 3 etager på Ringkjøbing torv. — 12. Kransene hejses på den store nye aldersrentebolig, der bygges på Godthåbsvej. Huset vil komme til at rumme 12 1-værelses og 4 2-værelses lejligheder og kommer til at koste 375.000 kr. — 25. Historisk Samfund for Ringkjøbing amt bestået i 50 år. Amtmand Karberg har været dens formand siden 1926. — 27. Byggetilladelse gives til Social-filantropisk Byggeselskabs projekt om 10 enfamilies huse på V. Strandsbjerg. Arbejdet påbegyndes straks. — 29. Overass. G. H. Petersen, Bramminge, fra 1. oktbr. kontrollør i Rkbg.

Sølvbryllup: 6. Arbejdsmand Chr. Pedersen og hustru, Kongshøj. — 29. Fhv. landmand Karl Christensen og hustru, Ø. Strandgade.

Bryllup: 1. Frk. Inga Møller Andersen, Skjern, og kontorass. Ejvind Fomsgaard (s. af politiass. F., Rkbg.). — 8. Frk. Aase Mouridsen (d. af J. M., Myl. Erichsensvej, Rkbg.) og typograf Kaj Isager (s. af faktor I., Rkbg.). — Ekspeditrice, frk. Inge Nielsen (d. af Valdemar N., Rkbg.) og tømrer Vagn Balleby, Rindum. — 22. Kontorass. frk. Jytte Kjeldsen, Brønshøj, og sergent Søren Mikkelsen (s. af distriktschef Knud M., Rkbg.). — 23. Køkkenchef, frk. Maria Poulsen og ekstraarbejder Ole Lauridsen,

begge Rkbg. — 26. Syerske Edith Andersen og pølsemaker Bollinger, begge Rkbg.

Fødselsdage: 2. Fiskeeksportør Chr. Søm, 50 år. — 3. Slagtermester Bøgebjerg, 50 år. — 7. Malermester H. Rich, V. Strandgade, 70 år. — 11. Snedker Ole Korsgaard, Grønnegade, 80 år. — 12. Cigarhandler Sigfred Jensen, Torvet, 70 år. — 16. Fhv. musikdirektør N. C. Hauge, Herningvej, 80 år. — 17. Fhv. møller Tarben Iversen, Kongshøj, 80 år. — 20. Arbejdsmand Marthin Henriksen, Vestergade, 50 år.

Døde: 3. Muremester Magnus Madsen, Grønnegade. — Fru Jenny Nilsson, Grønnegade, 91 år. — 5. Fru Chathrine Mikkelsen, Bildtsvej, 80 år. — 8. Konsul Ole Glistrup, 82 år. — 14. Konsul Sofus Skikkild, København, tidl. Rkbg. — Jeppe Iversen, Nørredige, 86 år. — 20. Formand Bertel Jensen, Ved Fjorden, 49 år.

Saa naaede Ringkjøbing Aarbog at blive 30 aar, og samtidig skifter den redaktør, idet voksende arbejdskrav paa andre omraader forhindrer redaktionssekretær Ingemann i fortsat at ofre den tid, han udelukkende af interesse for sagen hidtil har givet aarbogen. Jeg ved, at det er med en vis vemod hr. Ingemann frasiger sig dette arbejde, og jeg siger ham tak for den udmærkede indsats, han har ydet gennem 10 aar. Samtidig byder jeg den nye redaktør, forfatteren Henning Banggaard, velkommen, idet jeg haaber, at arbejdet med aarbogen maa blive til gensidig glæde.

Jens Holm.

